

УДК 343.97

Філей Ю.В.

канд. юрид. наук, доц., НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ВИДАЛЕННЯ ФЕЙКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ З МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

В наш час завдяки мережі Інтернет у відкритому доступі на різних соціальних платформах накопичена величезна кількість цифрового фото та відео контенту, на якому можна знайти зображення майже будь-якої людини.

Існують комп'ютерні програми за допомогою яких, наприклад, обличчя людини накладається на будь-яке порнографічне фото та відео зображення причому для цього не потрібно мати жодних спеціальних знань, навичок чи якогось дорогого обладнання. Так, в безкоштовному додатку FakeApp завантажується цифрове зображення і штучний інтелект аналізує і змінює зображення обличчя однієї людини, а потім прикріплює його до тіла іншої людини. Тобто подібні технології стають загальнодоступними і не потребують жодних спеціальних навичок або освіти.

Так, нещодавно з метою шантажу або помсти, чи задля сенсації або рейтингів необхідно було вести таємну фото чи відео зйомку, наприклад, сексуального життя людини, або незаконно скачувати інформацію. Це потребувало значних матеріальних, технічних та людських зусиль, а результат був під питанням. Сьогодні за допомогою новітніх технологій достатньо натиснути лише декілька кнопок на смартфоні чи комп'ютері і створити реалістичний порнографічний контент із зображенням будь-якої

людини. Зображення буде настільки реалістичним, що відрізнити правду від брехні майже неможливо.

В процесі протидії стикаємось як з проблемою виявлення тих осіб, які розповсюджують порнографічні фейки, а саме з неможливістю їх ідентифікації, так і з видаленням цієї продукції з мережі Інтернет. Так, після появи в мережі видалити певне відео дуже складно, і якщо з певного сайту це все ж таки вдається зробити, то здебільшого воно вже скопійовано і далі розтиражоване, тобто остаточно про нього забути доволі складно.

Можливість анонімного розміщення робить процедуру виявлення таких осіб майже неможливою. Крім того, це явище не має кордонів. На жаль, необхідно констатувати, що труднощі в розслідуванні таких справ, не залишають майже ніякої надії потерпілим на справедливість. У процесі розробки профільного законодавства потрібно враховувати те, що, використовуючи лише санкційну систему впливу, не вдається досягнути бажаних результатів. Співпраця повинна базуватися й на організації дієвої взаємодії зі світовими інформаційними лідерами (Google, Facebook, Twitter тощо).

Як уже зазначалося, однією з основних проблем є видалення цієї продукції з мережі Інтернет. Для вирішення цієї проблеми рекомендуємо застосовувати позасудову процедуру, яка передбачена в статті 52-1 «Порядок припинення порушень авторського права і (або) суміжних прав з використанням мережі Інтернет» Закону України «Про авторське право і суміжні права». Так, заявник має право звернутися до власника веб-сайту та (або) веб-сторінки, на якому (якій) розміщена або в інший спосіб використана відповідна електронна (цифрова) інформація, із заявою про припинення порушення. Серед іншого така заява повинна містити гіперпосилання на електронну (цифрову) інформацію, розміщену або в інший спосіб використану на веб-сайті, а також вимогу про унеможливлення доступу до електронної (цифрової) інформації на веб-сайті. Відповідно до законодавства потерпілий не має права самостійно подати таку заяву, а виключно за посередництвом адвоката.

Адвокат заявника надсилає заяву про припинення порушень власнику веб-сайту з одночасним направленням її копії постачальнику послуг хостингу, який надає послуги і (або) ресурси для розміщення відповідного веб-сайту. Власник веб-сайту невідкладно, не пізніше 48 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення, зобов'язаний унеможливити доступ до електронної (цифрової) інформації, щодо якої подано заяву, та надати заявнику і постачальнику послуг хостингу інформацію про вжиті заходи. У разі якщо власник веб-сайту, який отримав заяву про припинення порушення, не є власником веб-сторінки, на якій розміщена електронна (цифрова) інформація, щодо унеможливлення доступу до якої заявлено, то

він впродовж 24 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення зобов'язаний направити її копію засобами електронної пошти власнику веб-сторінки. У разі якщо впродовж 48 годин з моменту направлення власнику веб-сторінки заяви про припинення порушення власник веб-сторінки не надав власнику веб-сайту відповіді, власник веб-сайту самостійно унеможливорює доступ до зазначеної у заяві про припинення порушення електронної інформації. Про вжиті заходи власник веб-сайту повідомляє заявника та постачальника послуг хостингу впродовж 72 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення. Адвокат заявника має право звернутися безпосередньо до постачальника послуг хостингу, який надає послуги і ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, із заявою про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту.

Науково-технічна революція завжди значно випереджає розвиток правових норм. Ми повинні навчитися вчасно реагувати на наслідки технічного прогресу. Повільний рух законодавства не встигає за технічними розробками, які стають все складніше, але разом з тим доступнішими.